

Brüsszel, 2025. március 14.
(OR. en)

6937/25

ENV 141
CLIMA 65

FELJEGYZÉS

Küldi:	a Tanács Főtitkársága
Címzett:	az Állandó Képviselők Bizottsága/a Tanács
Tárgy:	Globális környezetvédelmi politikák – Véleménycsere

1. A fent említett témában a Tanács (Környezetvédelem) 2025. március 27-i ülésén tartandó véleménycsere strukturálisa céljából az elnökség összeállította a mellékelt feljegyzést, amely a miniszterekhez intézett kérdésekkel zárul.
2. Felkérjük az Állandó Képviselők Bizottságát, hogy nyugtázza az elnökségi feljegyzést és az annak végén szereplő kérdéseket, és továbbítsa azokat a Tanács részére a véleménycseréhez.

Globális környezetvédelmi politikák**– Véleménycsere –**

Az ENSZ Környezetvédelmi Programja (UNEP) a világ vezető környezetvédelmi hatósága. 1972-es megalakulása óta környezetvédelmi kérdések széles skálájával kapcsolatban vállalt vezető szerepet, tudományos ismereteket és megoldásokat kínálva, és katalizátorként segítette a tagságát alkotó mind a 193 országot a Föld javát szolgáló erőfeszítéseik és együttműködésük megvalósításában. Megbízatása a természeti környezet összes elemére kiterjed, ideértve az éghajlatot, a levegőt, az óceánokat és más vizeket, a talajt, az erdőket és a biológiai sokféleséget, a vegyi anyagokat és a hulladékot. Azt is magában foglalja, hogy az UNEP több területet érintő kérdések széles körével foglalkozzon, köztük a tudománnyal, a környezetvédelmi joggal és irányítással, a zöld gazdasággal, az erőforrás-hatékonysággal, a természeti katasztrófákkal, valamint a nők és a fiatalok környezetvédelemhez való hozzájárulásával. Annak érdekében, hogy világszerte javuljon a környezet állapota, az UNEP együttműködik a nemzeti kormányokkal, a civil társadalommal, a magánszektorral és a környezetvédelemmel foglalkozó nemzetközi szervezetekkel.

Szereplők széles köre tevékenykedik a környezetvédelem terén, de minden erőfeszítésük dacára folyamatosan növekszik a globális környezetre nehezedő nyomás. A nem fenntartható termelési és fogyasztási mintázatok azt eredményezik, hogy bolygónk tűrőképessége tekintetében fokozatosan minden határt áthágunk. A hármaskörnyezeti válság így többszörös válsággá terebélyesedik, melynek során új frontokon kell megküzdeni azért, hogy a Földön mindenki egészséges környezetben élhessen. Az új frontvonalak a következő területeken húzódnak: a víz minősége és a vízhez való hozzáférés, a talaj egészsége és termőképessége, a vegyi anyagok túlzott koncentrációja, valamint a kritikus fontosságú erőforrásokkal való rossz gazdálkodás.

A geopolitikai környezetben végbemenő változások, a biztonsági aggályok, a dezinformáció és a polarizáció következtében elmozdulás ment végbe a kormányok és a polgárok prioritásai terén: a hangsúly a környezet tisztaságán alapuló hosszú távú jólét eléréséről a rövid távú válságkezelésre helyeződött át. A környezeti válságok okait és megoldásait, valamint a kezelésükkel összefüggő prioritásokat érintő véleménykülönbségek aláássák a bizalmat azt illetően, hogy a válságokat meg tudjuk oldani multilaterális párbeszéd útján. A végrehajtás terén jelentkező késedelmek folytán semmi nem akadályozza meg, hogy a válságok súlyosbodjanak és egyre nagyobb költségekkel járjanak, ami a szükségletek és a rendelkezésre álló források közötti pénzügyi szakadék növekedéséhez vezet.

A – többek között a tengeri környezetben előforduló – műanyagszennyezésről szóló új, jogilag kötelező erejű nemzetközi eszköz kidolgozásáról folyó tárgyalások jól példázzák, miért fogalmazódnak meg a fent említett aggályok az összetett globális környezeti problémák többoldalú megoldásával kapcsolatban. Bár az eszköz kifejlesztésére vonatkozó döntés 2022-ben született meg, és a munka a tervek szerint 2024 végére, a kormányközi tárgyalóbizottság (INC) öt ülése keretében lezárult volna, a felek nem tudtak kompromisszumos megoldást találni egy olyan nyilvánvaló globális problémára, amelyet sürgősen rendezni kell. A főbb véleménykülönbségek azzal kapcsolatosak, hogy a műanyagok életciklusának mely szakaszában kell cselekednünk, illetve hogy miként kell finanszíroznunk mind a jövőbeli tevékenységeket, mind a korábbi műanyagszennyezés környezeti következményeinek felszámolását. E problémák hatékony kezelése érdekében a lehető leghamarabb intézkedéseket kell hoznunk a műanyagok értékláncában, mielőtt még a műanyagok környezetszennyező hulladékká válnának.

2025 fontos év az UNEP számára: az ENSZ Környezetvédelmi Közgyűlésének közelgő, 2025 decemberében Nairobiban megrendezésre kerülő ülésén a résztvevők várhatóan elfogadják majd az UNEP 2026–2029-es időszakra vonatkozó félidős stratégiáját és munkaprogramját. A – többek között a tengeri környezetben előforduló – műanyagszennyezésről szóló új, jogilag kötelező erejű nemzetközi eszköz kidolgozásáról szóló tárgyalások a kormányközi tárgyalóbizottság 5. ülésével fognak folytatódni, melynek 2025 augusztusában Genf ad majd otthont. Az EU és az uniós tagállamok széles körű részvétele és intenzív szerepvállalása – mind miniszteri, mind szakértői szinten – mindkét ülés sikeres lezárása szempontjából rendkívül fontos. A miniszteri részvétel elengedhetetlen azon patthelyzetek feloldásához, amelyek az elsődleges műanyaggyártással, az aggodalomra okot adó vegyi anyagokkal és a finanszírozással kapcsolatos, politikailag érzékeny kérdések kapcsán álltak elő. Teljes mértékben kamatoztatnunk kell szaktudásunkat és politikai kapcsolatainkat az említett találkozók irányítása és a változó, többdimenziós környezeti válság hatékony kezelése érdekében.

A minisztereknek szóló kérdések:

1. Hogyan támogathatja az Európai Unió, és hogyan támogathatják a tagállamok, hogy hatékony együttműködés valósuljon meg a környezetvédelem területén többoldalú környezetvédelmi megállapodások végrehajtása, valamint a jelenlegi és jövőbeli generációk javát szolgáló, fenntartható fejlődés elősegítése érdekében?
 2. Hogyan járulhat hozzá az Európai Unió, és hogyan járulhatnak hozzá a tagállamok, valamint más, komoly ambíciókkal rendelkező államok a – többek között a tengeri környezetben előforduló – műanyagszennyezésről szóló új, jogilag kötelező erejű nemzetközi eszközről szóló tárgyalások sikeres kimeneteléhez a kormányközi konferencia 5. ülésének 2. része előtt, amelyre 2025 augusztusában kerül majd sor Genfben?
-